

the International Humanitarian University. Series: *Philology*, 31(3): 191–193. URL: http://vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v31/part_3/51.pdf [in Ukr.]. Halimon, I.Ya., Shevchenko, S.I. (2019). The role of LMS Moodle training tests in the education of linguistic students. *Information technologies and teaching aids*, 72(4): 246–257 [in Ukr.]. Tsvyakh, L.V., Yakovenko N.V., Dyomkin O.L., Karasyova L.A. (2020) Using the Moodle electronic platform in the process of teaching a foreign language to higher

education students. *Young scientist. Series: Pedagogical sciences*, 6(82): 135–139 [in Ukr.]. Moodle and language learning (2025). Moodle. URL: <https://moodle.com/functionality-with-moodle/moodle-and-language-learning>. Sarkar, B. (2024). Speak, listen, read, and write: master language learning with Moodle. Moodle. URL: <https://moodle.com/news/master-language-learning-with-moodle/>.

KARLOVSKA Hanna

Teacher at the Department of Foreign Languages and International Communication,
Cherkasy State Technological University

FORMATION OF PROFESSIONALLY ORIENTED FOREIGN LANGUAGE COMPETENCE OF STUDENTS IN THE MOODLE ENVIRONMENT

Summary. The Moodle platform possibilities in the process of formation professionally oriented foreign language competence of students are studied. The potential of Moodle digital resources as a tool for modernizing foreign language training and increasing the learning effectiveness is analyzed. The didactic possibilities of the platform and its impact on the language and professional competencies formation are considered.

The key components that contribute to the successful teaching of foreign languages for a professional orientation on the Moodle platform are identified. In particular, the most effective methodological approaches inherent in the electronic learning space are outlined. The advantages of interactive tools that increase motivation and learning effectiveness are determined. Attention is paid to factors that affect student motivation. It is explained how the Moodle functionality increases the level of independence and responsibility in the mastering educational material.

The purpose of the study. To analyze the potential and practical capabilities of the Moodle platform digital tools in the process of teaching students studying a foreign language for professional purposes. To determine their role in the formation of professional foreign language competence, increasing the motivation of education seekers and optimizing the organization of the modern educational process. To outline the advantages and pedagogical conditions for the

effective use of Moodle in professionally oriented language learning.

Methods. The study applied methods of analysis, generalization, and scientific literature systematization on the formation of professionally oriented foreign language competence of students, which made it possible to outline key approaches to the use of digital technologies in language training in Moodle.

The results. It has been shown that interactive resources and Moodle modules have a positive effect on deeper assimilation of lexical and grammatical material during professionally oriented foreign language teaching. The use of the Moodle platform significantly increases the efficiency of learning and ensures better theoretical and practical knowledge mastery.

Conclusions. Moodle is a powerful tool in the process of professionally oriented language learning. Its capabilities make learning more accessible, flexible and practice-oriented, which contributes to the formation of students modern professional competencies.

Keywords: professionally oriented foreign language competence; students; digitalization of education; educational platform; digital tools; professional terminology.

Одержано редакцією 04.02.2026
Прийнято до публікації 18.02.2026

 <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2026-1-189-195>

 <https://orcid.org/0000-0001-8546-0660>

БЕЛЯНСЬКИЙ Олександр

старший викладач кафедри публічного управління, адміністрування та права, аспірант,
Національний університет "Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка"

 belyanskiy.aleksandr@gmail.com

УДК 378.04:34]:811(045)

ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ БАКАЛАВРІВ ПРАВА В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ

Анотація. У статті розкрито етапи формування іншомовної комунікативної компетентності бакалаврів права в процесі професійної підготовки в закладах вищої освіти.

Проаналізовано результати педагогічного експерименту, проведеного на базі Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

Виокремлено та обґрунтовано назву й сутність трьох етапів формування іншомовної комунікативної компетентності бакалаврів права: мотиваційно-пропедевтичний (2023–2024 рр.); гносеолого-комунікативний (2024–2025 рр.); інтегративно-практичний (2025–2026 рр.).

Систематизовано професійно орієнтований зміст кожного етапу, конкретизовано завдання відповідно до мети та структури досліджуваного феномена, представлено реалізацію комунікативного, інтегративного і практико орієнтованого підходів, що сприяли ефективному формуванню іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців.

Накреслено перспективу подальших досліджень, яка полягає в аналізі педагогічних умов формування іншомовної комунікативної компетентності бакалаврів права.

Ключові слова: іншомовна комунікативна компетентність; іноземна мова за професійним спрямуванням (англійська); бакалаври права;

професійна підготовка; заклади вищої освіти; педагогічний експеримент; етапи формування іншомовної комунікативної компетентності.

Постановка проблеми. Входження України у світовий мультикультурний і багатомовний соціум диктує високі вимоги до формування іншомовної компетентності громадян країни зосібна професіоналів із вищою освітою, покликаних вирішувати політичні, економічні, правові, соціальні та культурні проблеми на міжнародному й державному рівнях. На сьогодні визнаною міжнародною мовою є англійська, тому в Західній Європі згідно з відповідними документами («Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. Супутній том із новими дескрипторами» (Council of Europe, 2018); «Європейське мовне портфоліо», 2002 (Гаманюк, 2020) та ін.) володіння нею є ознакою кожної освіченої людини.

В Україні створено потужну нормативно-правову базу, зорієнтовану на підвищення якості іншомовної підготовки особистості від базової середньої до вищої й наукової освіти, що зафіксовано й конкретизовано в Законі України «Про застосування англійської мови в Україні» (2024). Згідно з ним фахівці юридичних спеціальностей (судді, прокурори, працівники правоохоронних органів, служби цивільного захисту тощо) мають вільно володіти іноземною мовою усно і письмово (Про застосування англійської мови, 2024, ст. 3, пп. 5, 6). З огляду на сказане вище постає нагальна проблема розробки технологій, методик, моделей іншомовної підготовки майбутніх бакалаврів права в закладах вищої освіти (ЗВО) та доведення їхньої ефективності в дослідницько-експериментальній роботі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Натепер проблему формування іншомовної компетентності студентів ЗВО досить потужно представлено у науковому просторі, об'єднанню зусиль учених сприяє оприлюднення спеціальних фахових часописів як вітчизняних («Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки», «Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов», «Іноземні мови (Foreign Languages)» тощо), так і зарубіжних («Journal of Multilingual and Multicultural Development», «Intercultural Communication Education» тощо). Теоретико-методичні основи вивчення іноземної мови розробили Ф. Бацевич, О. Бігич, А. Зеня, С. Ніколаєва, О. Семенюк та ін.

У межах відомих дослідницьких шкіл (Н. Микитенко, 2010; В. Гаманюк, 2012 тощо) узагальнено зарубіжний досвід

іншомовної освіти, а також розроблено концептуальні основи та технологічно-педагогічний інструментарій формування іншомовної компетентності здобувачів вищої освіти з різних спеціальностей – екологічних, економічних, інформаційно-математичних, педагогічних тощо., але поза увагою науковців залишилися юридичні спеціальності.

Пропонуються різні інноваційні підходи, методи та технології іншомовної освіти (А. Агейчева, С. Бухкало, Ж. Деркунська, С. Ігліч, О. Москаленко (Bukhkalov et al., 2023), К. Бабенко (2025), Н. Бреславець, В. Давиденко, С. Дишлева, О. Жигadlo, І. Заярна, Т. Трубочанінова, К. Юзефович та ін. (див. детальний аналіз у статті автора (Белянський, 2025).

Опрацювання наукометричної бази Scopus дозволило констатувати, що в зарубіжній педагогіці акцентується увага на пошуку ефективних методів навчання нерідної мови, зокрема особливостях використання сучасних технологій – імерсивних, віртуальних, мобільних, телекомунікаційних, інформаційно-комунікаційних, штучного інтелекту та ін. (А. F. M. Ayub, W. Deng, N. Liu, L. Ma, V. Russell та баг. ін.), частково узагальнених у книзі S. Di Sarno-García (2025). Цей напрям досліджень збагатили й українські вчені, зокрема О. Чередніченко з одностудійцями (Cherednichenko et al., 2024), чий праці оприлюднено в авторитетній бібліографічній системі.

Проте в базі Scopus вдалося знайти лише одну статтю польського науковця R. Kalamarz (2014), присвячену іншомовній освіті бакалаврів права з використанням авторського електронного курсу «Англійська мова для права», інтегрованого з традиційними заняттями іноземною мовою в університеті, що за результатами експериментальної роботи сприяло самостійному «навчанню вчитися» майбутніх фахівців. Аналогічна ситуація спостерігається і в українському науковому просторі. Дотичними до нашого дослідження є дві докторські дисертації – В. Краснопольського (2019), зокрема за її результатами оприлюднено підручник «Правоохоронна діяльність. Професійний довідник з англійської мови для поліції» (Царьова, 2025), а також О. Нітенко (2015), присвяченої іншомовній підготовці фахівців права у Західній Європі. Доктор філософії Ю. Перебийніс (2023) розробила технологію формування готовності бакалаврів права до іншомовного спілкування та експериментально довела її ефективність. Окрім того, маємо з порушеної проблеми окремі статті – Н. Кравцової (2024), Ю. Самойлова і Т. Сергієнко

(Samoilova, & Serhienko, 2021), матеріали та тези (О. Блага, Л. Писаренко, І. Романов, О. Юхимець, Т. Яремко та ін., проаналізовані Ю. Перебийніс (2023).

Отже, на сьогодні залишаються відкритими різні аспекти процесу формування іншомовної комунікативної компетентності у здобувачів спеціальності 081 Право, зокрема логіка етапів його організації.

Мета статті – розкрити етапи формування іншомовної комунікативної компетентності бакалаврів права в процесі професійної підготовки в закладах вищої освіти. *Завдання:* 1) довести актуальність дослідження; 2) проаналізувати стан вивчення порушеної проблеми; 3) систематизувати методи наукового пошуку; 4) обґрунтувати та розкрити етапи формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців спеціальності 081 Право; 5) узагальнити результати дослідження та накреслити його перспективи.

Методи дослідження. Для досягнення дослідницької мети та вирішення завдань було застосовано загальнонаукові теоретичні методи (аналіз, систематизація, узагальнення, абстрагування) задля обґрунтування актуальності дослідження, вивчення його репрезентації в науковому просторі та формулювання загальних висновків; педагогічний експеримент (констатувальний, формувальний, підсумковий), який охоплював широкий діапазон емпіричних методів (анкетування, опитування, діагностичні бесіди, тестування, спостереження тощо), дав змогу визначити етапи формування іншомовної комунікативної компетентності бакалаврів права; прогностичний метод сприяв усвідомленню перспектив подальшого дослідження порушеної наукової проблеми.

Виклад основного матеріалу. Педагогічний експеримент із апробації авторської організаційно-змістової моделі формування іншомовної комунікативної компетентності (далі – ІКК) бакалаврів права тривав три роки в декількох закладах вищої освіти України, але провідною експериментально-дослідницькою базою був Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» – сучасний вищий навчальний заклад, який прагне до впровадження європейських освітніх стандартів, розробки модерних програм та експериментальної апробації авторських технологій і проектів, що забезпечують високий рівень якості професійної освіти, зокрема й іншомовної підготовки фахівців спеціальності 081 Право.

Для досягнення результативності експериментальної роботи, на нашу думку, важливе значення має назва етапів, які фокусують увагу учасників на його ключових моментах. Назву можна визначити на різних засадах: а) на основі структури досліджуваного феномена, що домінує в сучасних наукових розвідках (до прикладу, мотиваційно-аксіологічний, когнітивно-рефлексивний, праксеологічно-результативний тощо); б) процесуальності об'єкту дослідження (вступний, акумулятивний, узагальнювальний); в) змісту іншомовної підготовки (загальнокультурна, професійно-орієнтована, елективно-особистісна); г) логіки проведення експериментальної роботи (діагностичний, формувальний, підсумковий); д) формального підходу (перший, другий, третій) та ін. У нашому дослідженні при визначенні назви етапів проведення формувального експерименту, спрямованого на формування іншомовної комунікативної компетентності бакалаврів права у професійній підготовці, ми об'єднали дві підстави – головну дидактичну мету конкретного етапу та вирішальний структурний компонент іншомовної комунікативної компетентності бакалаврів права, який відіграє впродовж нього системоутворювальну роль.

Нижче зупинимося на меті, завданнях і короткому змісті кожного з них, залишаючи за межами обговорення методичні аспекти експериментальної роботи.

Мотиваційно-пропедевтичний етап (2023–2024 рр.) мав на меті вмотивувати студентів до розвитку ІКК та підготувати їх до опанування професійно-орієнтованого іншомовного контенту.

Ми вирішували такі завдання: актуалізувати та систематизувати базові знання та вміння студентів з різних видів іншомовної діяльності (читання, аудіювання, мовлення, письмо), здобуті за попередні роки навчання в середніх і передвищих закладах освіти; поглибити знання першокурсників із граматики англійської мови; ознайомити з основами ділового спілкування та етикету в реальному й віртуальному режимах, а також відпрацювати їх у комунікативних ситуаціях; навчити структури ділових паперів (резюме, супроводжувальні, офіційні / неофіційні листи тощо), їх укладанню та оформленню; стимулювати бажання студентів до вдосконалення власної ІКК.

Діагностичне анкетування і вхідне тестування продемонструвало, що здобувачі мають різний рівень сформованості базової ІКК, але більшість із них мають досить високу мотивацію до покращення своєї

іншомовної освіти. Поглибленню мотиваційної компоненти ІКК майбутніх фахівців сприяло накреслення перед ними позитивних перспектив професійної підготовки з іноземної мови в Полтавській політехніці імені Ю. Кондратюка. Так, за навчальним планом на вивчення іноземної мови виділено 16 кредитів (480 годин) протягом усіх років навчання в бакалавраті (1–4 курси), що свідчить про 1) усвідомлення авторами програми значущості в майбутній професійній діяльності правників англійської мови як міжнародного юридичного засобу спілкування, листування, оформлення документації тощо; 2) піклування закладу про підготовку студентів до складання ЄВІ (єдиний вступний іспит), котрий включає обов'язковий блок з іноземної мови та здійснюється в межах опанування бакалаврської освітньо-професійної програми й не передбачає для здобувачів додаткових матеріальних витрат у складній соціоекономічній ситуації війни; 3) можливість участі студентів у реалізації найрізноманітніших програм зовнішньої академічної мобільності під час навчання в ЗВО; 4) забезпечення ефективних умов для неперервної професійної освіти бакалаврів у магістратурі, а найбільш обдарованих – в аспірантурі; 5) розширення горизонтів навчання / працевлаштування випускників не лише в Україні, але й за кордоном.

Дотримання класичних загальнодидактичних принципів (доступності, систематичності та послідовності, свідомості та активності, зв'язку теорії та практики) дало змогу уникнути природних психологічних бар'єрів під час адаптації першокурсників до нових умов навчання через, зокрема, опертя на їх актуальний іншомовно-комунікативний досвід. Вони повторювали й поглиблювали знайомі теми («Я і моя родина», «Моя мала батьківщина», «Мої хобі» та ін.) та вивчали пов'язаний з ними аналогічний матеріал («Вища освіта в Україні та англійських країнах», «Наш університет», «Моя майбутня професія», «Студентське дозвілля» тощо).

Протягом першого етапу процесу формування ІКК акцентувалася увага на вдосконаленні базових граматичних знань і вмій здобувачів спеціальності 081 Право. Ефективним засобом закріплення граматичної обізнаності студентів є створення, укладання й оформлення ділової документації, яка є невід'ємною, обов'язковою, винятково значущою складовою професійно-правової діяльності, адже від неї часто залежить доля українських та іноземних громадян, що

опинилися в складній правовій ситуації. Студенти навчалися веденню ділових паперів у письмовій (резюме, супроводжувальні, офіційні листи тощо) та комбінованій формі (до прикладу, фіксація особистісних анкетних даних для протоколів, актів). Останнє допомагало зміцнити лінгвістичну, дискурсивну, соціальну компетентності здобувачів із вивчених у першому семестрі тем, а також розвинути комунікативні навички в діалозі під час роботи парами або ділової гри.

Гносеолого-комунікативний етап (2024–2025 рр.) мав на меті опанування професійної термінології та максимальний розвиток комунікативних навичок у фахово зорієнтованому іншомовному спілкуванні.

Упродовж етапу вирішувалися такі завдання: вивчення юридичної термінології з різних галузей права (правова система, конституційне, адміністративне, приватне, цивільне, екологічне, міжнародне право та ін.); поглиблення граматичного складника ІКК студентів задля збагачення нюансів їхніх висловлювань – часові форми дієслова (future simple, future continuous, future perfect simple, future perfect continuous), артикли (indefinite article, definite article, zero article, articles in phrases and expressions), умовні речення в англійській мові (zero conditional, first conditional, second conditional, third conditional, mixed conditionals); вправлення в монологічному та діалогічному говорінні в типових професійно-ділових комунікативних ситуаціях; ознайомлення з вітчизняними та міжнародними правовими документами в процесі самостійного читання з укладанням відповідних анотацій; заохочення здобувачів до саморозвитку ІКК.

Гносеолого-комунікативний етап був кульмінаційним у педагогічному експерименті. Він ґрунтувався на реалізації найефективнішого в іншомовній освіті комунікативного підходу, розробленого у Великій Британії та визнаного фахівцями всього світу (Бабенко, 2025). Комунікативний підхід передбачав організацію викладачем реального спілкування на кожному практичному занятті, створюючи в такий спосіб актуальне іншомовне середовище. Тут вирішувалися як дидактичні, спеціально змодельовані комунікативні ситуації, так і об'єктивні життєві обставини, що виникали в безпосередньому спілкуванні, застосування української мови зводилося до мінімуму. В діалогах / полілогах брали участь усі студенти незалежно від рівня володіння мовою, наприклад, можна було додати влучне слово або ремарку, що свідчило про адекватне

сприймання й розуміння предмету обговорення. Викладач виступав у ролі фасилітатора, рівноправного й доброзичливого учасника / співучасника спілкування. Важливо було позбутися мовленнєвої невпевненості здобувачів, тому фонетичні, лінгвістичні, граматичні, морфологічні та інші помилки узагальнювалися й виправлялися в кінці розмови. Окрім того, на практичних заняттях з англійської мови на виконання письмових завдань виділялося лише 10–12 хвилин (10% навчального часу) суто для експрес-контролю якості опанування вивченого матеріалу. Знання нових лексем, граматичних правил діагностувалося під час усних діалогів.

За навчальним планом на іноземну мову на рік виділяється 4 кредити (120 годин), з них 60 годин на практичні заняття та 60 – на самостійну роботу. Новим у нашому дослідженні було те, що всі практичні заняття об'єднано нами в єдиний цикл. Кожне з них має оригінальну організаційну форму (до прикладу, «Відеосалон», «Студія перекладу» та ін.), що підвищує мотивацію студентів, інтерес до занять і результативність формування ІКК в бакалаврів права.

Інтегративно-практичний етап (2025 – 2026 рр.) мав на меті збагачення та вдосконалення праксеологічного компоненту ІКК майбутніх фахівців.

На останньому етапі педагогічного експерименту вирішувалися такі завдання: подальше опанування правничої термінології відповідно до фахових дисциплін, передбачених навчальним планом; узагальнення та корекція граматичного складника ІКК здобувачів у практичній комунікативній діяльності; вдосконалення говоріння в професійно-орієнтованих і життєвих монологах / діалогах; самостійний пошук і публічна презентація англомовних фахових першоджерел; спонукання та підтримка в бакалаврів потреби в самовдосконаленні ІКК.

На завершальному етапі домінували два методологічні підходи – інтегративний і практико орієнтований. Так, інтегративний підхід реалізовано не лише через поєднання змісту іноземної та професійної підготовки в межах навчальної дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням», але й через уведення англомовного компоненту в інші фахові дисципліни. Така міжпредметна інтеграція потребувала організації партнерської взаємодії (кооперації, командної роботи) викладачів кафедри загального мовознавства та іноземних мов та кафедри публічного управління, адміністрування та права.

Модерування між університетськими підрозділами здійснював автор статті, який попередньо проаналізував структуру освітніх компонентів освітньо-професійної програми «Право», методичні рекомендації до практичних занять з іноземної мови, спеціальні іноземні першоджерела тощо. Важливо було узгодити зміст робочих програм, щоб вивчення матеріалу з правових дисциплін випереджало освоєння спеціальних термінів на заняттях з англійської мови; збагатити робочі програми з усіх дисциплін англомовною спеціальною літературою та скоротувати списки обов'язкових і додаткових інформаційних ресурсів, а головне – змотивувати колег до застосування іноземної діяльності на своїх практичних заняттях (англомовні презентації, моделювання професійних ситуацій, проведення коротких ділових ігор тощо, які оприлюднено, зокрема, у методичних працях викладачів-філологів). Ефективність міждисциплінарної інтеграції переконливо доведена автором статті на власних заняттях із кримінального права. У такий спосіб нами вдосконалено логіку формування ІКК майбутніх фахівців – від актуалізації особистісного іноземно-комунікативного досвіду через внутрішньодисциплінарну інтеграцію до міждисциплінарної інтеграції змісту іноземної освіти, що сприяло розширенню іноземного простору професійної підготовки здобувачів спеціальності 081 Право.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, у результаті педагогічного експерименту, проведеного на базі Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», виокремлено та обґрунтовано назву й сутність трьох етапів формування іноземної комунікативної компетентності бакалаврів права: мотиваційно-пропедевтичний (2023 – 2024 рр.); гносеолого-комунікативний (2024 – 2025 рр.); інтегративно-практичний (2025 – 2026 рр.).

Упродовж усіх трьох етапів було:

– забезпечено домінування професійно орієнтованого змісту, який на початку спирається на попередній іноземно-комунікативний досвід студентів;

– зреалізовано комунікативний, інтегративний і практико орієнтований підходи, що сприяли ефективному формуванню іноземної комунікативної компетентності майбутніх фахівців;

– оптимізовано навчальний час освітнього компоненти «Іноземна мова за професійним спрямуванням» через інтеграцію а) змісту загальної та професійно орієнтованої

іншомовної підготовки здобувачів у межах однієї навчальної дисципліни, б) змісту іншомовної та професійної підготовки загалом через уведення у фахові дисципліни іншомовного контенту.

Перспективу подальших досліджень убачаємо в аналізі педагогічних умов формування іншомовної комунікативної компетентності бакалаврів права.

Список бібліографічних посилань

- Бабенко, 2025 – Бабенко, К. (2025). Сучасні тенденції у практиці викладання англійської мови студентам закладів вищої освіти. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Педагогічні науки», 2:* 54-59. Doi: <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2025-2-54-59>.
- Белянський, 2025 – Белянський, О.М. (2025). Змістовий компонент формування іншомовної комунікативної компетентності бакалаврів права аналітичний огляд. *Вісник Кафедри ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття», 1(11):* 126-140. Doi: [https://doi.org/10.35387/ucj.1\(11\).2025.0008](https://doi.org/10.35387/ucj.1(11).2025.0008).
- Гаманюк, 2020 – Гаманюк, В.А. (2020). Нові акценти в мовній освіті: зміни в додатковому томі «Загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти». *Філологіка, 21:* 264-274.
- Гаманюк, 2012 – Гаманюк, В.А. (2012). Теорія та практика іншомовної освіти у Німеччині в контексті загальноєвропейських інтеграційних процесів: дис. ... д-ра пед. наук. Кривий Ріг: Криворізький педагогічний інститут. Кривий Ріг. 504 арк.
- Кравцова, 2024 – Кравцова, Н.Г. (2024). Інформаційні технології у контексті формування комунікативної компетентності майбутніх бакалаврів права. *Педагогічна академія: наукові записки, 13.* Doi: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14547944>.
- Краснопольський, 2019 – Краснопольський, В.Е. (2019). Іншомовна підготовка студентів нефілологічних -спеціальностей на основі створення і використання Web-технологій: дис. ... д-ра пед. наук. Київ: Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля. 437 арк.
- Король, 2023 – Король, Т.Г. (2023). Іноземна мова за професійним спрямуванням: робоча програма для студентів спеціальності 081 Право. Полтава: НУ «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка». 35 с.
- Микитенко, Н.О. (2010). Особливості формування іншомовної професійної компетентності науковців-мігрантів у США, Канаді та Великобританії. *Наукові записки. Серія «Психологія і педагогіка», 15:* 316-326.
- Нітенко, 2015 – Нітенко, О.В. (2015). Іншомовна підготовка фахівців права в трицикловій системі вищої освіти: європейський досвід: дис. ... д-ра пед. наук. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України. 446 арк.
- Перебийніс, 2023 – Перебийніс, Ю.В. (2023). Формування готовності майбутніх бакалаврів права до професійно орієнтованого іншомовного спілкування: дис. ... д-ра філософії. Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка. Полтава. 275 арк.
- Царьова, 2025 – Царьова, І.В. (Ред.), Краснопольський, В.Е., Декусар, Г.Г., Пакулова, Т.В., Галенко, Ю.П., Серафимова, О.М. (2025). «Правоохоронна діяльність». Professional English Language Guide for Police. Дніпро: Дніпровський державний університет внутрішніх справ. 148 с.
- Про застосування англійської мови, 2024 – Про застосування англійської мови в Україні: Закон України за № 3760-IX від 4 червня 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3760-20#Text>.
- Bukhhalo et al., 2023 – Bukhhalo, S.I., Ageicheva, A.O., Belyanskiy, O.M., Moskalenko, M.V., Derkunska, ZhV., & Iglin, S.P. (2023). Innovative approaches to teaching at higher educational institutions in examples and tasks. *Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Серія: Інноваційні дослідження у наукових роботах студентів, 1:* 78-85. Doi: <https://doi.org/10.20998/2220-4784.2023.02.03>.
- Cherednichenko et al., 2024 – Cherednichenko, O., Yanholenko, O., Badan, A., Onishchenko, N., Akopiants, N. (2024). Large language models for foreign language acquisition. *CEUR Workshop Proceedings, 3722:* 101-130. URL: <https://ceur-ws.org/Vol-3722/paper8.pdf>.
- Council of Europe, 2018 – Council of Europe: Common European Framework of References for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Companion Volume with New Descriptors. (2018). URL: <https://rm.coe.int/cefr-companion-volume-with-new-descriptors-2018/1680787989>.
- Di Sarno-García, 2025 – Di Sarno-García, S. (2025). *Acquiring Pragmatic and Intercultural Communicative Competences in the Digital Era: A Telecollaboration Study*. Amsterdam: Elsevier. 206 p.
- Kalamarz, 2014 – Kalamarz, R. (2014). Blending foreign language learning with key competences. Does e-learning do the trick. *International Journal of Continuing Engineering Education and Life-Long Learning, 24 (1):* 77-95. Doi: <https://doi.org/10.1504/IJCEELL.2014.059336>.
- Samoilova, Serhiienko, 2021 – Samoilova, Yu.I., Serhiienko, T.M. (2021). Formation of foreign language communicative competence of future law-enforcement officers and servicemen in modern professional training. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах, 76 (3):* 110-113. Doi: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2021.76-3.19>.

References

- Babenco, K. (2025). Current tendencies in the practice of teaching english to students of higher education institutions. *Bulletin of the Cherkasy Bohdan Khmelnytsky National University. Series «Pedagogical Science», 2:* 54-59. <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2025-2-54-59> [in Ukr.].
- Belyanskiy, O.M. (2025). Forming foreign language communicative competence content component for bachelors in law: analytical review. *UNESCO Chair Journal "Lifelong Professional Education in the XXI Century", 1(11):* 126-140. Doi: [https://doi.org/10.35387/ucj.1\(11\).2025.0008](https://doi.org/10.35387/ucj.1(11).2025.0008) [in Ukr.].
- Hamaniuk, V.A. (2020). New accents in language education: changes in the “Common European Framework of References for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Companion Volume with New Descriptors”. *Philologica, 21:* 264-274 [in Ukr.].
- Hamaniuk, V. A. (2013). Theory and practice of foreign language education in Germany in the context of pan-European integration processes: Theses of Doctor Science Dissertation. Kryvyi Rih: Pedagogical Institute. Kryvyi Rih. 504 p. [in Ukr.].
- Kravtsova, N. (2024). Information technologies in the context of formation of communicative competence of future bachelors of law. *Pedagogical Academy: Scientific Notes, 13.* DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14547944> [in Ukr.].
- Krasnopolskyi, V. E. (2019). Foreign language training of students of non-philological specialties based on creation and use of Web technologies. Theses of Doctor Science Dissertation. Kyiv: Volodymyr Dahl East Ukrainian National University. 437 p. [in Ukr.].

- Korol, T.H. (2023). Foreign language for professional purposes: a work program for students of the specialty 081 Law. Poltava: National University "Yuriy Kondratyuk Poltava Polytechnic". 35 p. [in Ukr.].
- Nitenko, O. V. (2015). Foreign Language Training of the Future Lawyers in frame of the Three-Cycle Higher Education System: European Experience. Kyiv: Institute of Higher Education NAES of Ukraine. 446 p. [in Ukr.].
- Perebyinis, Yu.V. (2023). Formation of Future Bachelors' of Law Readiness to Professionally Oriented Foreign Language Communication. Theses of Ph.D Dissertation. Poltava: Poltava V.H. Korolenko National Pedagogical University. 275 p. [in Ukr.].
- Tsareva, I.V. (Ed.), Krasnopolsky, V.E., Dekusar, H.H., Pakulova, T.V., Halenko, Yu.P., & Serafimova, O.M. (2025). "Law enforcement activities". Professional English Language Guide for Police. Dnipro: Dnipro State University of Internal Affairs. 148 p. [in Ukrainian; in English].
- On the use of the English language in Ukraine: Law of Ukraine 3760-IX of 4.06.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3760-20#Text>
- Bukhhalo, S.I., Ageicheva, A.O., Belyanskiy, O.M., Moskalenko, M.V., Derkunska, ZhV., & Iglin, S.P. (2023). Innovative approaches to teaching at higher educational institutions in examples and tasks. *Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Серія: Інноваційні дослідження у наукових роботах студентів*, 1: 78-85. DOI: <https://doi.org/10.20998/2220-4784.2023.02.03>
- Cherednichenko, O., Yanholenko, O., Badan, A., Onishchenko, N., Akopiants, N. (2024). Large language models for foreign language acquisition. *CEUR Workshop Proceedings*, 3722: 101-130. URL: <https://ceur-ws.org/Vol-3722/paper8.pdf>
- Council of Europe: Common European Framework of References for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Companion Volume with New Descriptors. (2018). URL: <https://rm.coe.int/cefr-companion-volume-with-new-descriptors-2018/1680787989>
- Di Sarno-Garcia, S. (2025). Acquiring Pragmatic and Intercultural Communicative Competences in the Digital Era: A Telecollaboration Study. Amsterdam: Elsevier. 206 p.
- Kalamarz, R.. (2014). Blending foreign language learning with key competences. Does e-learning do the trick. *International Journal of Continuing Engineering Education and Life-Long Learning*, 24 (1): 77-95. Doi: <https://doi.org/10.1504/IJCELL.2014.059336>
- Samoilova, Yu.I., Serhiienko, T.M. (2021). Formation of future law-enforcement officers and servicemen in modern professional training. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, 76 (3): 110-113. Doi: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2021.76-3.19>

BIELIANSKYI Oleksandr

Senior Lecturer at the Department of Public Management, Administration and Law, PhD Student, National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»

STAGES IN THE DEVELOPMENT OF FOREIGN-LANGUAGE COMMUNICATIVE COMPETENCE AMONG UNDERGRADUATE LAW STUDENTS IN PROFESSIONAL TRAINING

Summary. Ukraine's integration into the global multicultural landscape places high demands on the development of foreign-language communication skills among law students in higher education institutions. This is emphasized in regulatory documents, particularly the Law of Ukraine "On the Use of the English Language in Ukraine" (2024).

The purpose of this article is to examine the stages of developing foreign language communicative competence among law students during their professional training at institutions of higher education, using National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic» as an example.

To achieve this goal, the following research methods were employed: theoretical methods (analysis, systematization, generalization, abstraction), which made it possible to justify the relevance of the study, examine its representation in the scientific literature, and formulate general conclusions; a pedagogical experiment, which encompassed a wide range of empirical methods (questionnaires, surveys, diagnostic interviews, testing, observation, etc.); the prognostic method contributed understanding of the prospects for further research on the issue.

As a result of the experiment, the names and characteristics of the three stages in the development of foreign-language communicative competence among law undergraduates were identified and substantiated: the motivational-introductory stage (2023-2024); epistemological-communicative (2024-2025); and integrative-practical (2025-2026). Each stage presents methodological approaches, objectives, and tasks, and highlights key aspects.

The scientific novelty of the study's findings lies in the systematization of the professionally oriented content

component of each stage, the specification of its tasks in accordance with the objectives and structure of the phenomenon under study, as well as in the development of a logical framework for organizing the process of developing foreign-language communicative competence among law students.

The author's conclusions and specific recommendations. Thus, 1) professionally oriented content was prioritized throughout the three stages; 2) communicative, integrative, and practice-oriented approaches were implemented, contributing to the effective development of foreign language communicative competence among future specialists; 3) the instructional time for the educational component "Foreign Language for Professional Purposes" through the integration of a) the content of general and professionally oriented foreign language training for students within a single academic discipline, and b) the content of foreign language and professional training as a whole through the introduction of foreign language content into professional disciplines.

We see potential for further research in the analysis of the pedagogical conditions for developing foreign-language communicative competence among law students.

Keywords: foreign language communicative competence; foreign language for professional purposes (English); bachelor's degree in law; professional training; institutions of higher education; pedagogical experiment; stages of developing foreign language communicative competence.

Одержано редакцією 01.03.2026
Прийнято до публікації 17.03.2026